فصلنامه علمی اقتصاد و بانکداری اسلامی، شماره چهلم، پاییز ۱۴۰۱- صفحات ۳۹۸-۳۷۵

افشای انتخابی علل و انگیزه‌های آن با رویکرد شستشوی سبز

نوع مقاله: پژوهشی

یدالله کرباسی[۱]
حیدر محمدزاده سالطه[۲]
علی محمدی[۳]
مهدی صالحی[۴]

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۴/۲۱ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۷/۴

چکیده

پژوهش حاضر باهدف افشای انتخابی علل و انگیزه‌های آن با رویکرد شستشوی سبز انجام شده است که جهت رسیدن به هدف فوق سه هدف مطرح شده است. تحقیق حاضر از نوع تحقیقات کاربردی و توصیفی بوده و جامعه آماری تحقیق شامل مدیران و فعالان بازار سرمایه ایران که با استفاده از جدول مورگان به تعداد ۳۸۴ نفر به‌عنوان نمونه آماری تعیین گردید. داده‌های موردنیاز تحقیق با استفاده از یک پرسش‌نامه محقق ساخته جمع‌آوری گردیده و به روش تصادفی غیراحتمالی انتخاب گردید و برای تجزیه‌وتحلیل داده‌ها از طریق تحلیل عاملی تائیدی، استفاده شده است. نتایج نظرسنجی از گروه کانونی از طریق پرسش‌نامه در مورد نشانگرهای افشای انتخابی با رویکرد شستشوی سبز نشان داد که از بین ۸۶ مضمون پایه شناسایی شده، ۶۲ عامل مورد تائید قرار گرفت. در نتیجه، در بعد ویژگی های فردی، مؤلفه سوء گیری رفتاری، به عنوان اولویت اول و همخوانی اطلاعات با نگرش های افراد، به عنوان اولویت دوم و رفتار حرفه ای افراد، به عنوان اولویت سوم و سوء گیری افراد از اطلاعات، به عنوان اولویت چهارم و مهارت های تحلیل اطلاعات و تصمیم گیری افراد، به عنوان اولویت پنجم قرار گرفته است. در بُعد رفتارسازمانی افراد، مؤلفه های رفتار اعضای شرکت، همسویی با ارزش های گروهی به ترتیب در اولیت های اول و دوم قرار گرفته است. در بُعد علل سیاسی، مؤلفه های قوانین حاکمیتی، به عنوان اولویت اول و ابعاد شرکت، به عنوان اولویت دوم و ویژگی های محیطی به عنوان اولویت سوم و هزینه های سیاسی، به عنوان اولویت چهارم قرار گرفته است. در بُعد

[۱] دانشجوی دکتری گروه حسابداری واحد زنجان،دانشگاه آزاد اسلامی زنجان؛ ایران karbasi_y@yahoo.com
[۲] گروه حسابداری، واحد مرند، دانشگاه آزاد اسلامی، مرند، ایران (نویسنده مسئول) 2752323883@iau.ir
[۳] گروه حسابداری، واحد زنجان، دانشگاه آزاد اسلامی، زنجان، ایران Ali_mohammadi1353@iau.ac.ir
[۴] گروه حسابداری، دانشکده علوم اداری و اقتصادی دانشگاه فردوسی مشهد mehdi.salehi@um.ac.ir

[Downloaded from mieaoi.ir on 2026-11-22]

ویژگی های اطلاعات، مؤلفه های همبستگی بین باورهای افراد و اطلاعات منتشر شده، به عنوان اولویت اول و محتوای اطلاعات، به عنوان اولویت دوم و کیفیت اطلاعات، به عنوان اولویت سوم قرار گرفته است.

واژه های کلیدی: افشای انتخابی، سبز، شستشوی سبز.
طبقه بندی JEL : M40,D81,D91,G41

[Downloaded from mieaoi.ir on 2026-11-22]

مقدمه

وجود اطلاعات مالی شفاف و قابل مقایسه، یکی از ارکان اساسی پاسخگویی و تصمیم گیری های اقتصادی آگاهانه و از ابزارهای توسعه و رشد اقتصادی در بخش خصوصی و عمومی است. صاحبان سرمایه، اعتباردهندگان، دولت و دیگر استفاده کنندگان برای تصمیم یری در زمینه خرید و فروش، نگهداری سهام، اعطای وام، ارزیابی مدیران و دیگر تصمیم های اقتصادی مهم به اطلاعات مالی و غیر مالی معتبر، مربوط و قابل فهم نیاز دارند(بشیری منش و رحمانی، ۱۳۹۵: ۶). امروزه افشای اطلاعات تنها محدود به اطلاعات درباره وضعیت مالی، عملکرد مالی و جریان های نقدی واحد تجاری در چارچوب گزارش های مالی نیست، بلکه شرکت ها دسته ای از اطلاعات غیرمالی درباره عملکرد و چشم انداز خود را نیز با هدف اثرگذاری بر تصمیمات استفاده کنندگان افشا می کنند(حسنین و حسینی ۲۰۱۵ ،). مطابق با تئوری نمایندگی هرگونه اطلاعات اضافی در مورد اقدام و سعی و کوشش مدیر اگر به طریقی افشاء گردد، منافع سهامدار و مدیر را به طور مشترک تأمین می کند. زیرا مدیر تشخیص می دهد که این اطلاعات در تویع سود نهایی و در نتیجه در رابطه با شراکت در ریسک نمایندگی تاثیر مثبت خواهد گذاشت و یا دست کم، اعتماد و اطمینان سهامدار نسبت به اطلاعات منتشره توسط مدیر را جلب خواهد نمود. تئوری نمایندگی آشکار سازی داوطلبانه اطلاعات توسط مدیر را بهترین روش کنترل می داند(نمازی، ۱۳۹۴). از اینرو مدیران با توجه به مزیت اطلاعاتی خود سعی می کنند بجای افشای منصفانه، نیازهای اطلاعاتی افراد خاصی را مورد توجه قرار دهند. مثلا اطلاعات مرتبط با یک سرمایه گذاری سودآور را بیشتر افشا کنند و در مقابل از افشای بیشتر پروژه های زیان آور پرهیز کنند(گنگ، ۲۰۱۹). همچنین سازمان ها به منظور پاسخگویی در مقابل نهادهای خاص و با هدف انطباق فعالیت ها در راستای اهداف خاص اقدام به افشا می کنند(مایر و روآن، ۱۹۹۷؛ زاجاک و وستفال، ۴۰۰۲؛ بروملی و پاول، ۲۱۰۲). برای مثال شرکت ها استانداردهای حاکمیت شرکتی خود را ایجاد کرده اند تا در عین اجتناب از رعایت استانداردهای سخت گیرانه تر، استانداردهای حاکمیت شرکتی خود را بکارگیرند اوختاموسکی و داوید، ۲۰۱۲؛ لنوکس، ۲۰۰۶؛ گلاچانت، ۷۰۰۲؛ دلماس و مونتس سانچو ۲۰۱۰ ،)، تا تصویر اجتماعی خود را تقویت و توجه ذینفعان را از حوزه های انتقادی منحرف کنند(مک دانل و کینگ، ۲۰۱۳). یکی از این استراتژی های نمادین، افشای انتخابی می باشد که شرکت ها معمولا با هدف کسب یا حفظ مشروعیت در مقابل افشای نامتناسب در مقابل سودمندی اطلاعات اجرا می شود. در این راستا شرکت ها با بکارگیری رویکردی تحت عنوان شستشوی سبز، ذینفعان را به باورهای بیش از حد مثبت در مورد عملکرد، روش های بکارگرفته شده یا خدمات محیطی سازمان مجاب می کنند و یک نوع گمراهی در باورهای افراد ایجاد خواهند کرد(توماس و ورن، ۲۰۱۵).

[Downloaded from mieaoi.ir on 2026-11-22]

باون(۲۰۱۴)، معتقد است شرکت ها این رویکرد را صرفا برای افشای انتخابی بکار می برند یا حالتی عمدی را در این قضیه دنبال می کنند. همچنین به نظر باون این رویکرد برای شرکت ها سودمند ولی برای ذینفعان هزنه بر می باشد. افشای اطلاعات یکی از ابزار مهم مدیران به منظور انتقال اطلاعات مربوط به عملکرد مالی و هدایت شرکت به سرمایه گذاران، اعتباردهندگان و سایر افراد ذینفع می باشد. کیفیت افشا در گزارشهای سالانه، به نحو قابل میزان و کیفیت تصمیم های سرمایه گذاری از جانب سرمایه گذاران را تحت تأثیر قرار می دهد. همچنین، گزارشهای سالانه توجهی معمولاً به عنوان یک ابزار مهم پاسخگویی است که بوسیله آن ادراکات ذینفعان از پاسخگویی بهبود می یابد(اسدی و همکاران،۱۳۹۹: ۱۶). شفافیت اطلاعاتی و دسترسی فعالان بازار سرمایه به اطلاعات صحیح به عنوان یکی از مهمترین الزامات بازار سرمایه محسوب می شود(نقدی و همکاران،۱۴۰۱: ۲۵۸). شواهد تجربی نشان می دهد، اطلاعات مهمی نظیر اطلاعات مرتبط با دارایی های نامشهود، مسئولیت اجتماعی و زیست محیطی شرکت، مکانیاهای حاکمیت شرکتی و چشم انداز آتی فعالیتهای شرکت جایگاهی در گاارشگری سنتی ندارد. طبق تئوری مشروعیت، شرکتها برای مشروعیت بخشیدن به فعالیتهای خود در مقابل ذینفعان باید اطلاعاتی در خصوص ارزیابی اثرات اجتماعی فعالیت هایشان ارائه دهند(بشیری منش و همکاران،۱۳۹۵: ۶).

با توجه به اینکه هر اطلاعاتی را نمی توان در متن صورتهای مالی منتشر کرد و مطابق با چارچوب نظری گزارشگری مالی و استانداردهای حسابداری به افشای اطلاعات توسط مدیران پرداخته می شود، لذا هدف صرفا پاسخگویی به نیازهای ذینفعان خواهد بود، در مقابل افشای اختیاری توسط مدیران به منظور رعایت افشای منصفانه و جلب اعتماد صورت می گیرد.مطابق با تئوری طامان و تئور نمایندگی، افشای انتخابی ممکن است با اهداف مثبت و منفی صورت بگیرد. گاهی مدیران بر حسب شرایط حاکم بر صنعت و اقتصاد کشورها اقدام به افشای بیشتر می نمایند و گاهی به منظور بهتر جلوه دادن عملکرد زیست محیطی و توان پاسخگویی خود این کار را انجام می دهند. از اینرو بررسی و تمیز دادن اهداف مدیران از افشای بیشتر و بخصوص افشای انتخابی با رویکرد سبز می تواند برای کلیه ذینفعان و در راستای بسترسازی سلامت مالی شرکت ها و اقتصاد کشور مفید واقع شود. بنابراین اهمیت بررسی موضوع قابل لمس می باشد.

در این راستای این تحقیق سه هدف کلی را دنبال میکند:

الف: تعیین انگیزه های افشای انتخابی.

ب: تعیین الگوی مفهومی افشای انتخابی.

ج: تعیین الگوی افشای انتخابی با رویکرد شستشوی سبز.

[Downloaded from mieaoi.ir on 2026-11-22]

مطالعات متعددی در زمینه افشای انتخابی با رویکرد شستشوی سبز انجام گرفته است که به چند مورد اشاره میکنیم:

- فتوحی خانکه دانی و همکاران (۱۴۰۱)، در پژوهشی با عنوان تدوین الگوی افشای اطلاعات آینده نگر با رویکرد مبتنی بر نظریه داده بنیاد به نظریه پردازی در مورد افشای اطلاعات آینده نگر پرداختند و مقوله ها به شرح زیر بیان کردند. الگوی به دست آمده مقوله محوری در چهار بعد تحت عنوان پیش بینی مدیرعامل، افشای اطلاعات مالی و غیرمالی، استراتژی های آتی، اطلاعات سرمایه گذاران و مدیران، تحلیل و با توجه به شرایط علی، عوامل مداخله گر، بستر و همچنین راهبردهای مربوط به افشای آتی اطلاعات و پیامدهای آن تدوین و مدل نهایی ارائه گردید.

- رحمانی و بشیری منش (۱۳۹۶)، در پژوهشی با عنوان محرکهای افشای اختیاری در بازار سرمایه ایران، ویژگیهای شرکت راهبری شرکتی و قدرت ذینفعان را به عنوان محرک های افشای اختیاری بررسی نمودند. طبق یافته های پژوهش ویژگی های ساختاری شرکت ویژگی های هیئت مدیره ساختار مالکیت و حسابرسی و همچنین ذینفعان خارجی تاثیر مثبت و معنادار برسطح افشای اختیاری ولی ویژگیهای عملکردی شرکت و ذینفعان داخلی تاثیر منفی و معنادار دارند.

- ریچارد و همکاران (۲۰۲۰)، در پژوهشی با عنوان، چه زمانی شرکت ها به دلیل گزارشگری کیفی مورددعوی نشان می دهند که استفاده از واژه های » قانونی قرار می گیرند؟ ایجاد شرایط امن با افشای اطلاعات آینده نگر مثبت و منفی با میزان دادرسی شرکت ها در آینده مرتبط بوده و در نهایت بیان می کنند که افشای اطلاعات با لحن مثبت در گزارشگری اطلاعات آینده نگر باعث می شود شرکت از خطر دادخواهی درآینده بیشتر در امان باشند.

- با کاریچ و همکاران (۲۰۱۹)، به بررسی ویژگی های کیفی گزارشهای مالی شرکتها در دوره های مختلف - چرخه عمر شرکت پرداختند آنها با استفاده از نمونه ای متشکل از ۲۴۲۶۸ سال شرکت طی سالهای ۲۰۰۰ ۲۰۱۴ به این نتیجه دست یافتند که با رشد شرکت از مرحله ظهور به بلوغ، پیچیدگی و ابهام در افشا کاهش یافته و خوش بینانه تر ارائه می شود و اوج شفافیت و خوانایی در مرحله بلوغ شرکت و قبل از ورود به مرحله نهایی افول می باشد.

- کریستوفررو همکاران (۲۰۱۶)، در بررسی دقیق، هنجارها و افشای انتخابی با رویکرد شستشوی سبز به این نتیجه رسیدند که شرکت هایی که در معرض خطر عوامل زیست محیطی هستند، کمتر اقدام به افشای انتخابی می کنند.

[Downloaded from mieaoi.ir on 2026-11-22]

۱. روش تحقیق

پژوهش حاضر با هدف افشای انتخابی علل و انگیزه های آن با رویکرد شستشوی سبز انجام پذیرفته است. پژوهش حاضر از نوع تحقیقات کاربردی- توصیفی بوده و جامعه آماری تحقیق شامل مدیران و فعالان بازار سرمایه ایران می باشد که با توجه به نامعین بودن جامعه آماری، با استفاده از جدول مورگان به تعداد ۳۸۴ نفر به عنوان نمونه آماری تعیین گردید. داده های مورد نیاز تحقیق با استفاده از یک پرسشنامه محقق ساخته جمع آوری گردیده و به روش تصادفی غیر احتمالی انتخاب گردید. و برای تجزیه و تحلیل داده ها از طریق تحلیل عاملی تائیدی، استفاده شده است.

فاز اول پژوهش، شامل شناسایی مضامین افشای انتخابی با رویکرد شستشوی سبز است که با استفاده از انجام مصاحبه‌های نیمه ساختار یافته انجام شد. فاز دو با استفاده از روش دلفی فازی استفاده از نظرات خبرگان و طراحی پرسشنامه انجام شده است. در این مرحله با انجام مصاحبه‌های نیمه ساختار یافته با خبرگان تلاش شد تا ابعاد و مؤلفه‌های افشای انتخابی با رویکرد شستشوی سبز شناسایی و تعیین شوند. در واقع این مرحله منجر به ارائه الگوی اولیه تحقیق شد که در مرحله بعد به بررسی اعتبار یابی آن پرداخته شده است. در فاز سوم ابعاد و مؤلفه‌های افشای انتخابی با رویکرد شستشوی سبز با توزیع نرمال و غیر نرمال بودن داده ها استفاده از نرم‌افزار SPSS و آزمون کولموگروف- اسمیرنوف به منظور استفاده از آزمون¬های پارامتریک یا ناپارامتریک انجام شد. در فاز چهارم، الگوی اولیه تحقیق با استفاده از روش معادلات ساختاری (رویکرد حداقل مربعات جزئی) به کمک نرم‌افزار LISREL اعتبار یابی شده است. در بخش کمی بر اساس معیارهای استخراج شده از مرحله کیفی به طراحی پرسشنامه محقق ساخته جهت جمع‌آوری داده‌های مورد نیاز، استفاده شد. پس از اخذ روایی (روایی سازه با استفاده از روش تحلیل عاملی) و پایایی (مصاحبه ضریب آلفای کرونباخ) در اختیار پاسخ‌گویان قرار گرفت و از آنان تقاضا شد تا در صورت رضایت و علاقمندی به سوالات پاسخ دهند. پس از تکمیل پرسشنامه‌ها به تعداد مورد نیاز برای تجزیه و تحلیل آماری، مجموع داده‌های خام گردآوری شده و با استفاده از نرم‌افزارهای آماری مورد تجزیه و تحلیل قرارگرفت. برای بررسی پایایی از آزمون آلفای کرونباخ از نرم‌افزار spss استفاده شده است. روش‌های تجزیه و تحلیل داده‌ها و نرم افزار مورد استفاده در هریک از فازها و مراحل مختلف فرایند تحقیق نشان داده شده است در بخش بعدی هر یک از این روش‌های تحلیل داده‌ها به صورت تفصیلی مورد بررسی قرار گرفته اند.

[Downloaded from mieaoi.ir on 2026-11-22]

جدول(۱):روش‌ها و نرم‌افزارهای تجزیه و تحلیل داده‌ها در فازهای مختلف تحقیق

فاز	روش تجزیه و تحلیل داده ها	نرم افزار مورد استفاده	هدف
۱	روش دلفی فازی	Excel	شناسایی ابعاد افشای انتخابی با رویکرد شستشوی سبز و غربال مؤلفه‌ها
۲	آزمون آزمون کولموگروف–اسمیرنف	Spss	توزیع داده‌ها(نرمال یا غیر نرمال بودن)
۳	آزمون معادلات ساختاری(تحلیل عاملی)	Lisrel-spss	اعتبارسنجی وضعیت افشای انتخابی با رویکرد شستشوی سبز

منبع: نتایج تحقیق

۲. تجزیه و تحلیل داده ها و یافته های پژوهش

۲-۱-بررسی نرمال بودن داده‌ها

با استفاده از آزمون کلموگروف- اسمیرنف نرمال بودن داده‌ها را می‌توان بررسی کرد که ما در اینجا این آزمون را برای کل داده‌ها و نیز تک‌تک متغیرها انجام داده‌ایم که نتایج آن به صورت جدول شماره ۴-۱۳ نشان داده‌شده است. این آزمون در سطح اطمینان ۹۵٪ انجام می‌گیرد به عبارتی سطح معنی‌داری ما $\propto= 0/05$ می‌باشد.

در این آزمون ما دو فرض زیر را داریم:

داده‌ها از توزیع نرمال پیروی نمی‌کنند.H0 :

داده‌ها از توزیع نرمال پیروی می‌کنند. H1:

اگر p- مقدار به دست آمده (همان sig جدول) بزرگ‌تر از $\propto= 0/05$ باشد نرمال بودن داده‌ها را نتیجه می‌گیریم و در غیر این صورت به نرمال بودن داده‌ها شک می‌کنیم.

[Downloaded from mieaoi.ir on 2026-11-22]

جدول (۲): :نتایج آزمون نرمال بودن مربوط به متغیرهای افشای انتخابی با رویکرد شستشوی سبز

متغیرها	تعداد داده‌ها	آماره کلموگروف اسمیرنف	p- مقدار	نتیجه
ویژگی های فردی	۳۸۴	۰/۱۳۶	۰/۱۰۶	نرمال
سوء گیری رفتاری	۳۸۴	۰/۱۵۴	۰/۰۹۷	نرمال
همخوانی اطلاعات با نگرش-های افراد	۳۸۴	۰/۱۳۴	۰/۱۰۸	نرمال
سوء گیری افراد از اطلاعات	۳۸۴	۰/۱۴۸	۰/۱۰۴	نرمال
رفتار حرفه ای افراد	۳۸۴	۰/۱۵۹	۰/۰۹۴	نرمال
مهارت های تحلیل اطلاعات و تصمیم گیری افراد	۳۸۴	۰/۲۷۸	۰/۰۶۱	نرمال
ویژگی‌های اطلاعات	۳۸۴	۰/۱۵۵	۰/۰۹۷	نرمال
کیفیت اطلاعات	۳۸۴	۰/۱۷۱	۰/۰۹۳	نرمال
محتوای اطلاعات	۳۸۴	۰/۱۹۶	۰/۰۸۳	نرمال
همبستگی بین باورهای افراد و اطلاعات منتشر شده	۳۸۴	۰/۱۶۰	۰/۰۹۳	نرمال
رفتار سازمانی افراد	۳۸۴	۰/۱۳۱	۰/۱۰۶	نرمال
رفتار اعضای شرکت	۳۸۴	۰/۱۵۹	۰/۰۹۴	نرمال
همسویی با ارزش‌های گروهی	۳۸۴	۰/۱۵۸	۰/۰۹۳	نرمال
علل سیاسی	۳۸۴	۰/۱۳۹	۰/۱۰۶	نرمال
هزینه‌های سیاسی	۳۸۴	۰/۱۳۴	۰/۱۰۷	نرمال
قوانین حاکمیتی	۳۸۴	۰/۱۸۱	۰/۰۸۸	نرمال
ابعاد شرکت	۳۸۴	۰/۲۰۸	۰/۰۸۴	نرمال
ویژگی های محیطی	۳۸۴	۰/۲۳۱	۰/۰۵۳	نرمال

منبع: نتایج تحقیق

[Downloaded from mieaoi.ir on 2026-11-22]

با توجه به نتایج به دست آمده از جدول (۲)، در هر یک از متغیرها سطح معنی‌داری (p) به دست آمده بزرگ‌تر از سطح معنی‌داری ۰/۰۵ می‌باشد فرض نرمال بودن داده‌ها را پذیرفته و می‌توان برای بررسی فرضیه‌های این متغیرها از روش‌های پارامتریک استفاده کرد که از آزمون معادلات ساختاری با استفاده از نرم‌افزار لیزرل استفاده می‌شود.

۲-۲-روایی سازه پرسشنامه طراحی الگوی افشای انتخابی با رویکرد شستشوی سبز

۲-۲-۱- ویژگی های فردی

مدل عاملی ویژگی‌های فردی، با نوزده شاخص اندازه‌گیری شد، همان طور که در جدول (۳) مشاهده می‌شوند، این شاخص‌ها شامل q1 تا q19 است. برآورد پارامترهای استانداردشده نشان می‌دهد که تحلیل عاملی اکتشافی و تائیدی نتایج حاکی از برازش مناسب مدل و همچنین دستیابی به بارهای عاملی استانداردشده بیش از ۰/۵ برای هر ۱۹ شاخص و معنی‌داری آن‌ها از لحاظ آماری در سطح اطمینان (۰/۰۵) می‌باشد.

جدول (۳): :ضریب استانداردشده و ضریب معناداری گویه‌های ویژگی‌های فردی

ردیف	بعد	گویه	برچسب گویه	بار عاملی	وضعیت
۱	سوء گیری رفتاری	تلفیق اطلاعات با ذهنیتات افراد	Q1	۰/۷۷۹	تأیید
۲		نگرش‌ها، باورها و رویه‌های افراد	Q2	۰/۸۴۲	تأیید
۳		تصورات نادرست افراد	Q3	۰/۸۱۴	تأیید
۴		حفظ انتخابی	Q4	۰/۷۸۵	تأیید
۵		سوگیری تأیید	Q5	۰/۸۳۷	تأیید
۶		تصورات نادرست افراد	Q6	۰/۶۰۴	تأیید
۷	همخوانی اطلاعات با نگرش‌های افراد	ادراک گزینشی	Q7	۰/۸۳۳	تأیید
۸		آسایش عاطفی	Q8	۰/۷۸۵	تأیید
۹		تمایل به جستجو، تفسیر اطلاعات برای تائید باورهای فردی	Q9	۰/۷۳۶	تأیید
۱۰		ماهیت انتخاب افراد	Q10	۰/۷۳۳	تأیید

[Downloaded from mieaoi.ir on 2026-11-22]

۱۱	سوء گیری افراد از اطلاعات	ویژگی های فردی در جستجوی اطلاعات	Q11	۰/۶۶۷	تأیید
۱۲		باورهای افراد در قضاوت اطلاعات	Q12	۰/۵۷۴	تأیید
۱۳		دفاع از عملکرد و نظرات افراد	Q13	۰/۵۰۲	تأیید
۱۴	رفتار حرفه ای افراد	دانش سیاسی افراد	Q14	۰/۵۷۸	تأیید
۱۵		فرایند شناختی افراد	Q15	۰/۷۹۵	تأیید
۱۶	مهارت های تحلیل اطلاعات و تصمیم گیری افراد	تعداد انتخاب افراد	Q16	۰/۶۱۶	تأیید
۱۷		اجتناب از اطلاعاتی که مخالف نگرش افراد است	Q17	۰/۶۶۳	تأیید
۱۸		انگیزه‌های افراد	Q18	۰/۷۴۱	تأیید
۱۹		انگیزه های معین افراد در انتخاب	Q19	۰/۸۱۳	تأیید

منبع: نتایج تحقیق

جدول(۴):شاخص‌های برازش مدل متغیر ویژگی‌های فردی

شاخص	X2	DF	P	GFI	AGFI	RMSEA	X2/DF
ویژگی‌های فردی	/۴۳ ۲۱۱۹	۷۴ ۷	/۰۰۰ ۰	۰/۹۱	۰/۹۰	۰/۰۴۹	۲/۸۳

منبع: نتایج تحقیق

نتیجه تحلیل عاملی تائیدی مدل ویژگی های فردی به صورت زیر می‌باشد:

روایی واگرا

روایی واگرا زمانی وجود دارد که هر سؤال با عاملی که در آن قرارگرفته است دارای مقداری بیشتر از ۰/۵ باشد.

روایی همگرا: برای بررسی روایی همگرا در معیار در نظر گرفته می‌شود:

۱.میزان بارهای عاملی برای هر متغیر باید بزرگ‌تر از ۰/۵ باشد،

۲. میانگین واریانس استخراج‌شده برای هر متغیر باید بزرگ‌تر از ۰/۵ باشد.

جدول(۵):روایی شاخص های برازش مدل

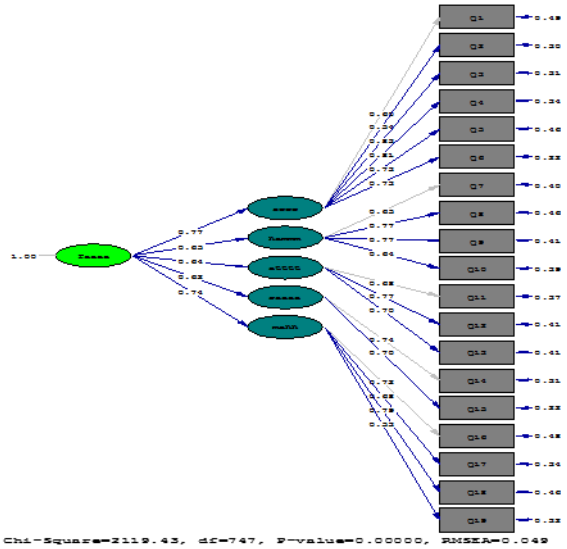
ابعاد	روایی همگرا
سوء گیری رفتاری	۰/۷۰۶
همخوانی اطلاعات با نگرش-های افراد	۰/۷۰۷

[Downloaded from mieaoi.ir on 2026-11-22]

سوء گیری افراد از اطلاعات	۰/۷۱۶
رفتار حرفه ای افراد	۰/۷۲
مهارت های تحلیل اطلاعات و تصمیم گیری افراد	۰/۶۸

منبع: نتایج تحقیق

بر اساس نتایج به دست آمده از روایی همگرا برای شاخص‌های ویژگی‌های فردی، شرط بارهای عاملی و میانگین واریانس استخراج‌شده رعایت شده است.

منبع: نتایج تحقیق

[Downloaded from mieaoi.ir on 2026-11-22]

۲-۲-۲-ویژگی‌های اطلاعات

مدل عاملی ویژگی‌های اطلاعات، با دوازده شاخص اندازه‌گیری شد، همان طور که در جدول(۵) مشاهده می‌شوند، این شاخص‌ها شامل q20 تا q31 است. برآورد پارامترهای استانداردشده نشان می‌دهد که تحلیل عاملی اکتشافی و تائیدی نتایج حاکی از برازش مناسب مدل و همچنین دستیابی به بارهای عاملی استانداردشده بیش از ۰/۵ برای هر ۱۲ شاخص و معنی‌داری آن‌ها از لحاظ آماری در سطح اطمینان (۰/۰۵) می‌باشد.

جدول(۶):ضریب استانداردشده و ضریب معناداری گویه های ویژگی‌های اطلاعات

ردیف	بعد	گویه	برچسب گویه	بار عاملی	وضعیت
۲۰	کیفیت اطلاعات	میزان اطلاعات در دسترس برای تصمیم-گیری	Q20	/۶۵۶	تأیید
۲۱		جذابیت منبع اطلاعات	Q21	/۵۶۶	تأیید
۲۲		جذابیت اطلاعات برای تصمیم گیرندگان	Q22	/۸۳۲	تأیید
۲۳	محتوای اطلاعات	محدودیت در انتخاب اطلاعات	Q23	/۷۹۸	تأیید
۲۴		سودمندی اطلاعت	Q24	/۶۸۲	تأیید
۲۵		سازگاری اطلاعات با اعتقادات افراد	Q25	/۷۰۵	تأیید
۲۶	همبستگی بین باورهای افراد و اطلاعات منتشر شده	اجتناب از تضاد اطلاعاتی	Q26	/۷۷۲	تأیید
۲۷		تلاش برای کاهش ناهماهنگی شناختی	Q27	/۶۲۵	تأیید
۲۸		تلاش برای حفظ وضع موجود	Q28	/۷۳۳	تأیید
۲۹		توجه به سود سیاستمداران	Q29	/۶۷۱	تأیید

[Downloaded from mieaoi.ir on 2026-11-22]

				۰	
۳۰		اشتیاق برای مزیت اقتصادی	Q30	/۸۰۵ ۰	تأیید
۳۱		گزینش اطلاع دلخواه	Q31	/۷۸۷ ۰	تأیید

منبع: نتایج تحقیق

جدول (۷):شاخص‌های برازش مدل متغیر ویژگی‌های اطلاعات

شاخص	X2	DF	P	GFI	AGFI	RMSEA	X2/DF
ویژگی‌های اطلاعات	/۲۱ ۷۹۵	۳۵ ۱	/۰۰۰ ۰	۰/۹۱	۰/۹۰	۰/۰۴۸	۲/۲۶

منبع: نتایج تحقیق

نتیجه تحلیل عاملی تائیدی مدل ویژگی‌های اطلاعات به صورت زیر می‌باشد:

روایی واگرا

روایی واگرا زمانی وجود دارد که هر سؤال با عاملی که در آن قرارگرفته است دارای مقداری بیشتر از ۰/۵ باشد.

روایی همگرا:

برای بررسی روایی همگرا در معیار در نظر گرفته می‌شود:

۱.میزان بارهای عاملی برای هر متغیر باید بزرگ‌تر از ۰/۵ باشد،

۲. میانگین واریانس استخراج‌شده برای هر متغیر باید بزرگ‌تر از ۰/۵ باشد.

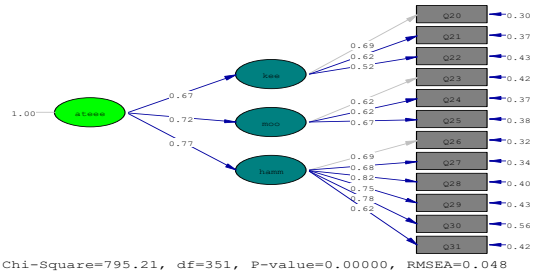
جدول(۸): روابیش اخص های برازش مدل

ابعاد	روایی همگرا
کیفیت اطلاعات	۰/۶۱
محتوای اطلاعات	۰/۶۳۶
همبستگی بین باورهای افراد و اطلاعات منتشر شده	۰/۷۲۳

منبع: نتایج تحقیق

[Downloaded from mieaoi.ir on 2026-11-22]

بر اساس نتایج به دست آمده از روایی همگرا برای شاخص‌های ویژگی‌های اطلاعات، شرط بارهای عاملی و میانگین واریانس استخراج شده رعایت شده است.

منبع: خروجی نرم افزار

۳-۲-۲-رفتار سازمانی افراد

مدل عاملی رفتار سازمانی افراد، با یازده شاخص اندازه‌گیری شد، همان طور که در جدول(۷) مشاهده می‌شوند، این شاخص‌ها شامل q32 تا q42 است. برآورد پارامترهای استانداردشده نشان می‌دهد که تحلیل عاملی اکتشافی و تائیدی نتایج حاکی از برازش مناسب مدل و همچنین دستیابی به بارهای عاملی استانداردشده بیش از ۰/۵ برای هر ۱۱ شاخص و معنی‌داری آن‌ها از لحاظ آماری در سطح اطمینان (۰/۰۵) می‌باشد.

[Downloaded from mieaoi.ir on 2026-11-22]

جدول(۹):ضریب استانداردشده و ضریب معناداری گویه های رفتار سازمانی افراد

ردیف	بعد	گویه	برچسب گویه	بار عاملی	وضعیت
۳۲	رفتار اعضای شرکت	نگرش مدیران شرکت	Q32	۰/۷۵۲	تأیید
۳۳		نگرش اعضای شرکت	Q33	۰/۵۵۹	تأیید
۳۴		ارزیابی رفتارهای مدیران،	Q34	۰/۸۲۵	تأیید
۳۵	همسویی با ارزش‌های گروهی	زمینه‌های ارتباطی میان افراد و گروه‌ها	Q35	۰/۷۳۸	تأیید
۳۶		توجه به دیدگاه‌های همفکران	Q36	۰/۶۵۰	تأیید
۳۷		هویت گروهی	Q37	۰/۵۶۹	تأیید
۳۸		پردازش اطلاعات همفکران	Q38	۰/۸۰۱	تأیید
۳۹		سازگاری روانی برای جذب اطلاعات	Q39	۰/۶۳۶	تأیید
۴۰		حس تعلق به ارزش‌های گروهی	Q40	۰/۵۶۵	تأیید
۴۱		همسویی با ارزش‌های اجتماعی، فرهنگی و سیاسی	Q41	۰/۶۱۰	تأیید
۴۲		دیدگاه سیاسی افراد	Q42	۰/۵۰۲	تأیید

منبع: نتایج تحقیق

جدول (۱۰):شاخص‌های برازش مدل متغیر رفتار سازمانی افراد

شاخص	X2	DF	P	GFI	AGFI	RMSEA	X2/DF
رفتار سازمانی افراد	۰۸/ ۸۳۷	۲۸ ۲	۰۰۰/ ۰	۰/۹۱	۰/۹۰	۰/۰۴۹	۲/۹۶

منبع: نتایج تحقیق

نتیجه تحلیل عاملی تائیدی مدل رفتار سازمانی افراد به صورت زیر می‌باشد:

روایی واگرا

روایی واگرا زمانی وجود دارد که هر سؤال با عاملی که در آن قرارگرفته است دارای مقداری بیشتر از ۰/۵ باشد.

روایی همگرا:

برای بررسی روایی همگرا در معیار در نظر گرفته می‌شود:

[Downloaded from mieaoi.ir on 2026-11-22]

۱.میزان بارهای عاملی برای هر متغیر باید بزرگ‌تر از ۰/۵ باشد،

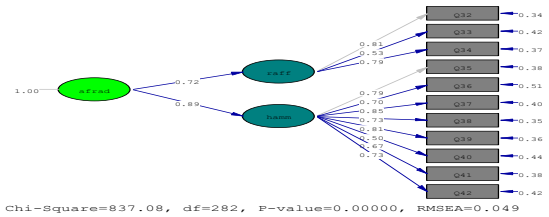
۲. میانگین واریانس استخراج‌شده برای هر متغیر باید بزرگ‌تر از ۰/۵ باشد.

جدول(۱۱): روایی شاخص ها

ابعاد	روایی همگرا
رفتار اعضای شرکت	۰/۷۱
همسویی با ارزش‌های گروهی	۰/۷۲۲

منبع: نتایج تحقیق

بر اساس نتایج به دست آمده از روایی همگرا برای شاخص‌های رفتار سازمانی افراد، شرط بارهای عاملی و میانگین واریانس استخراج‌شده رعایت شده است.

منبع: خروجی نرم افزار

[Downloaded from mieaoi.ir on 2026-11-22]

۴-۲-۲-علل سیاسی

مدل عاملی علل سیاسی، با سیزده شاخص اندازه‌گیری شد، همان طور که در جدول (۹) مشاهده می‌شوند، این شاخص‌ها شامل q43 تا q55 است. برآورد پارامترهای استانداردشده نشان می‌دهد که تحلیل عاملی اکتشافی و تائیدی نتایج حاکی از برازش مناسب مدل و همچنین دستیابی به بارهای عاملی استانداردشده بیش از ۰/۵ برای هر ۱۳ شاخص و معنی‌داری آن‌ها از لحاظ آماری در سطح اطمینان (۰/۰۵) می‌باشد.

جدول (۱۲):ضریب استانداردشده و ضریب معناداری گویه های علل سیاسی

ردیف	بعد	گویه	برچسب گویه	بار عاملی	وضعیت
۴۳	هزینه‌های سیاسی	تحریم های سیاسی- اقتصادی	Q43	۵۸۶/۰	تأیید
۴۴		تورم در جامعه	Q44	۶۴۷/۰	تأیید
۴۵	قوانین حاکمیتی	قوانین و استانداردهای وضع شد	Q45	۷۵۰/۰	تأیید
۴۶		سخت‌گیری در استانداردها	Q46	۸۴۰/۰	تأیید
۴۷		الزامات بکارگیری رویه‌های حسابداری منطبق با IFRS	Q47	۷۰۴/۰	تأیید
۴۸	ابعاد شرکت	اندازه شرکت‌ها	Q48	۷۰۶/۰	تأیید
۴۹		شهرت شرکت	Q49	۸۸۱/۰	تأیید
۵۰		استراتژی شرکت‌ها	Q50	۶۶۳/۰	تأیید
۵۱	ویژگی های محیطی	ارزیابی سیاست‌های سازمان و محیط	Q51	۸۰۳/۰	تأیید
۵۲		فشارهای خارج از شرکت	Q52	۷۷۰/۰	تأیید
۵۳		تخریب محیط زیست	Q53	۶۸۵	تأیید

[Downloaded from mieaoi.ir on 2026-11-22]

				۰/	
۵۴		آلایندگی زیست محیطی	Q54	۸۴۷ ۰/	تأیید
۵۵		مصرف سرانه منابع طبیعی	Q55	۷۴۳ ۰/	تأیید

منبع: نتایج تحقیق

جدول (۱۳):شاخص‌های برازش مدل متغیر علل سیاسی

شاخص	X2	DF	P	GFI	AGFI	RMSEA	X2/DF
علل سیاسی	/۱۲ ۹۲۳	۳۶ ۱	/۰۰۰ ۰	۰/۹۱	۰/۹۰	۰/۰۴۷	۲/۵۸

منبع: نتایج تحقیق

نتیجه تحلیل عاملی تائیدی مدل علل سیاسی به صورت زیر می‌باشد:

روایی واگرا

روایی واگرا زمانی وجود دارد که هر سؤال با عاملی که در آن قرارگرفته است دارای مقداری بیشتر از ۰/۵ باشد.

روایی همگرا:برای بررسی روایی همگرا در معیار در نظر گرفته می‌شود:

۱.میزان بارهای عاملی برای هر متغیر باید بزرگ‌تر از ۰/۵ باشد،

۲. میانگین واریانس استخراج‌شده برای هر متغیر باید بزرگ‌تر از ۰/۵ باشد.

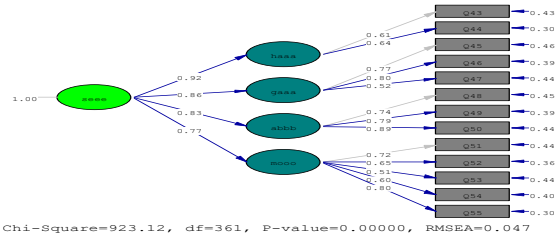
جدول(۱۴): روایی شاخص ها

ابعاد	روایی همگرا
هزینه‌های سیاسی	۰/۶۲۵
قوانین حاکمیتی	۰/۶۹۶
ابعاد شرکت	۰/۸۰۶
ویژگی‌های محیطی	۰/۶۵۶

منبع: نتایج تحقیق

[Downloaded from mieaoi.ir on 2026-11-22]

بر اساس نتایج به دست آمده از روایی همگرا برای شاخص‌های علل سیاسی، شرط بارهای عاملی و میانگین واریانس استخراج‌شده رعایت شده است.

منبع: خروجی نرم افزار

۳. بحث و نتیجه گیری

در بخش کمی، محقق به دنبال بررسی این موضوع بود که آیا یافته های بخش کیفی در جامعه آماری مورد بررسی تأیید می گردد و یا خیر. بر همین اساس نمونه ای متشکل از ۳۸۴ نفر از مدیران و فعالان بازار سرمایه ایران، بر اساس شرایط نمونه گیری در مدلهای تأییدی و به روش تصادفی غیر احتمالی انتخاب گردید. در این بخش پرسشنامه محقق ساخته که از درون مصاحبه های نیمه ساختاریافته مستخرج از مرحله نخست پژوهش با کمک خبرگان تدوین شده بود، در بین اعضای نمونه آماری توزیع و داده ها جمع آوری گردید. داده های جمع آوری شده با استفاده از روش های تحلیل عاملی تأییدی و به کمک نرم افزار لیزرل و اس پی اس اس تحلیل شدند. نتایج به دست آمده به صورت زیر بوده است.

[Downloaded from mieaoi.ir on 2026-11-22]

یافته های بخش تحلیل عاملی تأییدی نشان داد که:

نتایج نظرسنجی از گروه کانونی از طریق پرسشنامه در مورد نشانگرهای افشای انتخابی با رویکرد شستشوی سبز نشان داد که از بین ۸۶ مضمون پایه شناسایی شده، ۶۲ عامل مورد تائید قرار گرفت. نتایج آزمون KMO و بارتلت نشان داد شاخص KMO بزرگتر از ۰/۶ بوده و مقادیر نزدیک به یک را نشان می دهد، که نشانگر کفایت حجم نمونه برای تحلیل عاملی است. همچنین، سطح معنی داری ۰ / ۵۰ برای آزمون بارتلت نیز نشان می دهد که متغیرهای مورد پژوهش برای تحلیل عاملی مناسب هستند، زیرا فرض صفر بودن ماتریس همبستگی رد می شود. این نتایج نشان می دهد که داده ها مناسب برای تحلیل عاملی هستند و قابلیت استفاده در تحقیقات و تحلیل های بعدی را دارند.

از سوی دیگر، بار عاملی تمامی شاخص مثبت می باشد که نشانگر تحلیل عاملی تاییدی مناسب برای سنجش روایی شاخصهای سازه در پرسشنامه می باشد که نشان می دهد هماهنگی و همسویی لازم بین شاخصها وجود دارد.

* ویژگی های فردی، اولویت اول؛ رفتارسازمانی افراد، اولویت دوم؛ علل سیاسی، اولویت سوم؛ ویژگی های اطلاعات، اولویت چهارم؛ افشای انتخابی قرار دارد.

* در بُعد ویژگی های فردی، مؤلفه سوء گیری رفتاری، به عنوان اولویت اول و همخوانی اطلاعات با نگرش های افراد، به عنوان اولویت دوم و رفتار حرفه ای افراد، به عنوان اولویت سوم و سوء گیری افراد از اطلاعات، به عنوان اولویت چهارم و مهارت های تحلیل اطلاعات و تصمیم گیری افراد، به عنوان اولویت پنجم قرار گرفته است.

* در بُعد رفتارسازمانی افراد، مؤلفه های رفتار اعضای شرکت، همسویی با ارزش های گروهی به ترتیب در اولیت های اول و دوم قرار گرفته است.

* در بُعد علل سیاسی، مؤلفه های قوانین حاکمیتی، به عنوان اولویت اول و ابعاد شرکت، به عنوان اولویت دوم و ویژگی های محیطی به عنوان اولویت سوم و هزینه های سیاسی، به عنوان اولویت چهارم قرار گرفته است.

* در بُعد ویژگی های اطلاعات، مؤلفه های همبستگی بین باورهای افراد و اطلاعات منتشر شده، به عنوان اولویت اول و محتوای اطلاعات، به عنوان اولویت دوم و کیفیت اطلاعات، به عنوان اولویت سوم قرار گرفته است.

با توجه به نتایج تحقیق پیشنهادات ذیل ارایه می شود:

[Downloaded from mieaoi.ir on 2026-11-22]

- تدوین سیاستها و برنامه ارتقای افشای انتخابی با رویکرد شستشوی سبز براساس الگوی پیشنهادی.

- پیش بینی فرآیندهای نظارتی لازم برای اجرای الگوی افشای انتخابی با رویکرد شستشوی سبز پیشنهادی.

- ایجاد و بکارگیری شاخصهای مربوط به ویژگی های فردی در افشای انتخابی با رویکرد شستشوی سبز.

- ایجاد و بکارگیری شاخصهای مربوط به رفتارسازمانی افراد در افشای انتخابی با رویکرد شستشوی سبز.

- ایجاد و بکارگیری شاخصهای مربوط به علل سیاسی در افشای انتخابی با رویکرد شستشوی سبز.

- ایجاد و بکارگیری شاخصهای مربوط به ویژگی های اطلاعات در افشای انتخابی با رویکرد شستشوی سبز.

- استفاده از چهارده مؤلفه شناسایی شده به عنوان مبنایی برای افشای انتخابی با رویکرد شستوی سبز.

[Downloaded from mieaoi.ir on 2026-11-22]

منابع

۱. ابراهیمی مهدی، نمازی محمد(۱۳۹۶). ارائه چارچوب مفهومی گزارشگری ریسک و مدل شناسایی محرک های افشای اختیاری آن در حسابداری با استفاده از معاملات ساختاری، رساله دکترای حسابداری، دانشگاه شیراز.

۲. احمدی مریم، رضایی فرزین، حمیدی ناصر(۱۴۰۰). ارائه مدل محاسبه شاخص افشای ریسک شرکت، *نشریه اقتصاد و بانکداری اسلامی*، ۱۰(۳۶): ۱۲۰-۹۷.

۳. بشیری منش نازنین، رحمانی علی، حسینی سیدعلی و موسوی میرحسین(۱۳۹۵). طراحی و تبیین الگویی برای افشای اختیاری، رساله دکترای حسابداری، تهران، دانشگاه الزهرا(س).

۴. پیری حبیب، صامت حسین، نامی فرد طهران فرشته(۱۴۰۱). اثر تعدیلی جبهه‌گیری مدیران بر روابط بین استراتژی تجاری و خطر سقوط قیمت سهام شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، *نشریه اقتصاد و بانکداری اسلامی*، ۱۱(۴۱): ۲۷۶-۲۵۳.

۵. پورحیدری امید، یوسف‌زاده نسرین، اعظمی زینب و معصومی زهرا(۱۳۹۶). بررسی رابطه بین کیفیت سود و هزینه سرمایه با افشای اختیاریف *مجله علمی- پژوهشی دانش حسابداری مالی*، ۴(۳): ۲۰-۱.

۶. تقی‌زاده رضا، امیری فرهاد(۱۴۰۰). بررسی ارتباط افشای اختیاری با تغییرات قیمت سهام، انحراف حق دریافت وجه نقد از حق کنترل و ارزش شرکت در بورس اوراق بهادارتهران، پایاننامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی گرمی.

۷. خدادادی ولی، بنابی قدیم رحیم(۱۳۹۴). عواملی موثر بر افشای اختیاری اطلاعات، *فصلنامه مطالعات حسابداری و حسابرسی*، ۴(۱۶):۱۵-۱.

۸. رحمانی علی، بشیری منش نازنین(۱۳۹۶). محرکهای افشای اختیاری در بازار سرمایه ایران، *فصلنامه مطالعات تجربی حسابداری مالی*، ۴۱(۵۶):۳۲-۱.

۹. عاقبت بخیر سجاد، رمضان‌پور اسماعیل، رضائی یاسر (۱۴۰۰). تأثیر ساختار مالکیت بر افشای اختیاری اطلاعات در شرکت‌های پذیرفته شده بورس اوراق بهادار، پایان‌نامه کارشناسی‌ارشد حسابداری، تهران، مؤسسه آموزش عالی کوشیار.

[Downloaded from mieaoi.ir on 2026-11-22]

۱۰.کاشانی پور محمد، زنجیردار مجید، پارچینی سید مهدی و بابازاده سید جواد(۱۳۹۲). رابطه بین افشای اختیاری و مکانیزم های حاکمیت شرکتی، *پژوهش های حسابداری مالی و حسابرسی*، ۵(۱۹):۴۳-۶۸.

۱۱.کامران مهدی، اسدی غلامحسین، اثنی‌عشری حمیده(۱۳۹۹). طراحی و تبیین الگوی تاثیر افشای اختیاری برارزش شرکت، رساله دکترای حسابداری، تهران، دانشگاه شهید بهشتی.

۱۲.کامران مهدیه، اسدی غلامحسین، اثنی‌عشری حمیده (۱۳۹۹)، بررسی رابطه غیرخطی افشای اختیاری و ارزش شرکت با بهر گیری از رویکرد رگرسیون انتقال ملایم پانلی، *فصلنامه بررسی های حسابداری و حسابرسی*، ۲۷(۲): ۲۵۷-۲۳۱.

۱۳.مرادخانی بهنام، جامی مجید، سپهرم سعید(۱۳۹۸). تاثیر افشای اجباری و اختیاری اطلاعات بر ارزش شرکت، *فصلنامه تامین اجتماعی*، ۱۵(۱):۱۵۷-۱۷۹.

۱۴.نقدی سجاد، صالحی سیروس، احمدیان وحید و اسماعیلی جواد (۱۴۰۱). بررسی تاثیر نوسان متغیرهای عمده اقتصادی بر میزان افشای اختیاری اطلاعات در گزارشگری سالانه، *فصلنامه بورس اوراق بهادار*، ۱۵(۶) صص ۲۷۸-۲۵۷.

15. Abd Jalil, M.I., Yahya, S. and Allah Pitchay, A. (2019), "Building committed Waqif: the role of information disclosure", Journal of Islamic Accounting and Business Research, Vol. 10 No. 2, pp. 185-215.
16. Dutta. S. and Nezlobin.A. (2017). Information disclosure, firm growth, and the cost of capital, Journal of Financial Economics, Vol. 123 No. 2, pp. 415-431.
17. Liu.X. & Zhang.C. L(2017). Corporate governance, social responsibility information disclosure, and enterprise value in China, ,Journal of Cleaner Production, Volume 142, Part 2, 20 January 2017, Pages 1075-1084.
18. Martinez. J., Isabel. F. and Ballesteros.B.C. (2015). " Effect of Financial Reporting Quality on Sustainability Information Disclosure", Corporate Social Responsibility and Environmental Management, Vol. 22 No. 1, pp. 45-64.
19. Ortas, E., Álvarez, I., & Zubeltzu, E. (2017). Firms' board independence and corporate social performance: a meta-analysis. Sustainability, 9(6), 1006.
20. Rabinovich.Z. and Jiang A. X.,and Jain. M., and Haifeng .Xu. (2015). "Information Disclosure as a Means to Security ." In International Conference on Autonomous Agents and Multiagent Systems (AAMAS).

[Downloaded from mieaoi.ir on 2026-11-22]

21. Siregar, S.V.; Bachtiar, Y. (2010). Corporate social reporting: Empirical evidence from Indonesia Stock Exchange. Int. J. Islam. Middle East. Financ. Manag. 2010, 3, 241–252.
22. Goldstein. I. and Yang.L. (2017). Information Disclosure in Financial Markets, Annual Review of Financial Economics, , 9, 101–125.
23. Zhang .Y..J. and Liu. J.Y. (2020). Overview of research on carbon information disclosure, Frontiers of Engineering Management, Volume 7, pages 47–62.

[Downloaded from mieaoi.ir on 2026-11-22]